

VY_12_INOVACE_CJ_PTR_03

Učební materiál

Sada: ***Čtenářská gramotnost***

Téma: Jan Ámos Komenský

Autor: Mgr. Marie Petrová

Předmět: Český jazyk a literatura

Ročník: kvarta - NG

Využití: Učební materiál pro prohloubení a procvičení učiva.

Anotace: Materiál je vhodný pro rozšíření znalostí v období baroka. Studenti se podrobněji seznamují s životem a tvorbou Jana Amose Komenského. Práce s textem a pojmy – alegorie, alegorický román. Předpokládá se práce s internetem.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Pracovní list: Jan Amos Komenský, barokní literatura

Baroko

1) Doplně vynechaná slova:

Baroko (z lat. slova _____) je pojmenování uměleckého slohu, který se zrodil již ve 2. polovině ____ století ve Španělsku a v Itálii. Ovlivnil _____, hudbu i _____.

K nám proniklo po porážce nekatolických vojsk na _____ roku 1620. Nekatolické církve včetně jednoty bratrské byly zakázány a mnoho jejich opustilo vlast. Řada exulantů se snažila pokračovat ve své práci v cizině, ale kontakt s rodnými Čechy byl omezen a tím se značně oslabovala česká literární tvorba.

V Čechách převažovali autoři píšící německy a latinsky.

K uchování češtiny velmi napomohla _____,
a to ve formě _____, _____, _____, atd.

obr.1

2) Vyjmenuj nejznámější stavby z období baroka, nezapomeň na své okolí.

3) Co si pamatuješ o J. A. Komenském? Na které české bankovce se nachází jeho podobizna?

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

4) Stručně charakterizuj následující hesla:

Nivnice, Komny, 1628, 1648 (vestfálský mír), lešenský požár, učitel národů _____

5) V čem spočívá jedinečnost J. A. Komenského? V čem jsou jeho myšlenky nadčasové?

6) Vysvětli pojmy: alegorie, alegorický román, humánní citění, antimilitarismus

7) Vyjmenuj 5 děl J. A. Komenského. Které tě nejvíce oslovilo a proč?

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

8) Po přečtení ukázky v učebnici doplň vynechaná slova do textu. Jde o shrnutí jednoho z nejvýznamnějších děl - Labyrint světa a ráj srdce:

Hlavní postavou a vypravěčem je _____. Chce zvolit vhodné zaměstnání, proto jde do světa, aby ho co nejlépe poznal. Na cestě ho provází _____ (představuje lidskou zvědavost) a přidá se k němu ještě _____ (představuje zvyk přijímat lidské názory bez přemýšlení). Poutníkovi nasazují _____, které zkreslují jeho pohled na svět. Poutník si je však nasadí tak, aby viděl svět takový, jaký doopravdy je. Dvojím pohledem tak pozoruje svět, který Komenský zobrazil jako veliké _____, v jehož jednotlivých ulicích žijí příslušníci různých stavů a řemesel. Všude nalézá _____, proto se na radu Boha uzavírá v _____ a oddává se náboženskému rozjímání.

Proč dílo vyznívá pesimisticky?

9) Na základě ukázky z učebnice vyhledej zvyklosti, s kterými se poutník setkal. Jakým způsobem je hodnotil? Pracuj ve dvojici. Co tobě nejvíc vadí na dnešní době? Můžeš s tím něco udělat?

9) Z ukázky vyplývá, že výhodné sociální postavení zaručuje hmotný dostatek i společenský vliv. Jde o aktuální problém? Diskutuj.

10) Komenský jako inovátor školství navrhl řadu zajímavých myšlenek, vyjmenuj alespoň 3 a pokus se k nim vyjádřit:

např. výuka má být názorná – souhlasím, protože...)

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

11) Nakresli ženu barokních tvarů. Jaký je podle tebe ideál krásy? Diskutuj.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Použité zdroje:

LEDERBUCHOVÁ, Ladislava. *Čítanka příručka učitele: pro základní školy a víceletá gymnázia 9*. 2007. vyd. Plzeň: Fraus, 2007. ISBN 978-80-7238-540-9.

LEDERBUCHOVÁ, Ladislava. *Čítanka 9: učebnice pro základní školy a víceletá gymnázia*. 2006. vyd. Plzeň: Fraus, 2006. ISBN 80-7238-539-9.

Balajka, Bohuslav a kol. *Přehledné dějiny literatury I*. 1992.vyd. Praha:Edice Maják, 1992. ISBN 80-04-25316-4.

obr.1: http://cs.wikipedia.org/wiki/Jan_Amos_Komensk%C3%BD